

Obsah

1	Předmluva	7
2	Mnohočleny a algebraické rovnice	8
2.1	Pojem mnohočlenu (polynomu)	8
2.2	Algebraické operace s polynomy	10
2.3	Podíl dvou polynomů	11
2.4	Hornerův algoritmus	12
2.5	Algebraické rovnice	14
2.6	Souvislost kořenů a koeficientů algebraické rovnice	17
2.7	Cvičení	18
3	Maticový počet	20
3.1	Zavedení pojmu matice	20
3.2	Vlastnosti matic	20
3.2.1	Rovnost matic	20
3.2.2	Transponování matic	21
3.2.3	Význačné matice	22
3.2.4	Aritmetické operace s maticemi	23
3.2.5	Determinant čtvercové matice	28
3.3	Inverzní matice	36
3.4	Cvičení	37
4	Soustavy lineárních rovnic	41
4.1	Základní pojmy	41
4.2	Metody řešení soustav lineárních rovnic	44
4.2.1	Elementární úpravy matice	44
4.2.2	Gaussova eliminační metoda	45
4.2.3	Podmínky řešitelnosti soustavy lineárních rovnic .	48
4.2.4	Cramerovo pravidlo	49
4.3	Soustavy lineárních rovnic s parametrem	51
4.4	Výpočet inverzní matice	54
4.4.1	Výpočet inverzní matice eliminací	54
4.4.2	Výpočet inverzní matice pomocí determinantu .	57
4.5	Cvičení	58

5 Vlastní čísla a vlastní vektory matice	61
5.1 Charakteristický polynom a charakteristická rovnice matice	61
5.2 Výpočet vlastních čísel matice	61
5.3 Vlastní vektory matice	63
5.4 Cvičení	65
6 Vektorový počet	66
6.1 Euklidovský prostor E_3	66
6.2 Vázaný a volný vektor	67
6.3 Souřadnice vektoru a algebraické operace s vektory	68
6.4 Vektorové zaměření prostou E_3 a ortonormální báze	70
6.5 Lineární závislost a nezávislost vektorů	71
6.6 Báze a dimenze	72
6.7 Skalární součin vektorů	72
6.8 Vektorový součin	75
6.9 Smíšený součin	78
6.10 Lagrangeova identita a Cauchyova nerovnost	81
6.11 Cvičení	81
7 Analytická geometrie lineárních útvarů v E_3	85
7.1 Rovnice přímky	85
7.2 Vzájemná poloha dvou přímek	87
7.3 Rovina	88
7.3.1 Vektorová rovnice roviny	89
7.3.2 Hessův normálový tvar rovnice roviny	89
7.3.3 Parametrické vyjádření roviny	90
7.3.4 Obecná rovnice roviny	90
7.3.5 Úsekový tvar rovnice roviny	90
7.4 Vzájemná poloha dvou rovin, průsečnice dvou rovin	92
7.5 Geometrická interpretace Gaussovy eliminace	94
7.6 Vzájemná poloha přímky a roviny	96
7.7 Vzdálenost bodů, přímek a rovin	98
7.7.1 Vzdálenost bodů A, B	98
7.7.2 Vzdálenost bodu A od přímky q	99
7.7.3 Vzdálenost bodu B od roviny α	100
7.7.4 Vzdálenost rovnoběžných přímek p a q	101
7.7.5 Vzdálenost mimoběžných přímek q a r	101
7.7.6 Vzdálenost přímky p od rovnoběžné roviny β	103

7.7.7	Vzdálenost rovnoběžných rovin α a β	103
7.8	Odchylky přímek a rovin	103
7.8.1	Odchylka přímek p a q	103
7.8.2	Odchylka přímky p a roviny α	104
7.8.3	Odchylka rovin α a β	104
7.9	Příčky mimoběžek	105
7.9.1	Příčka mimoběžek a, b bodem M	105
7.9.2	Příčka mimoběžek a, b rovnoběžné s přímkou c .	105
7.9.3	Nejkratší příčka mimoběžek a, b	106
7.10	Cvičení	107
8	Geometrická zobrazení a transformace souřadnic	112
8.1	Transformace kartézského systému souřadnic	113
8.2	Homogenní souřadnice	115
8.3	Geometrické transformace v E_2 , resp. v $P(E_2)$	116
8.3.1	Posunutí neboli translace	116
8.3.2	Otáčení neboli rotace okolo bodu	117
8.3.3	Osová souměrnost	117
8.3.4	Změna měřítka neboli dilatace	118
8.3.5	Obecná affinní transformace	118
8.3.6	Skládání transformací	120
8.3.7	Inverzní geometrická transformace	121
8.4	Geometrické transformace v E_3 , resp. v $P(E_3)$	121
8.4.1	Posunutí neboli translace	121
8.4.2	Otáčení neboli rotace okolo osy	121
8.4.3	Souměrnost podle roviny	122
8.4.4	Dilatace	123
8.4.5	Obecná affinní transformace a projektivní transformace	123
8.5	Skládání transformací a inverzní transformace	124
8.6	Cvičení	126
9	Některé nekartézské souřadnicové soustavy	128
9.1	Sférické souřadnice	128
9.2	Cylindrické souřadnice	129
9.3	Využití nekartézských souřadnic	129
9.4	Cvičení	129

10 Nelineární útvary v rovině a v prostoru	131
10.1 Vektorové a parametrické vyjádření křivek	131
10.1.1 Kružnice	132
10.1.2 Elipsa	134
10.1.3 Parabola	135
10.1.4 Hyperbola	136
10.1.5 Obecná rovnice kuželosečky	137
10.2 Vektorové vyjádření kuželových, válcových a rotačních ploch	141
10.2.1 Obecná kuželová plocha	141
10.2.2 Obecná válcová plocha	142
10.2.3 Rotační plocha	142
10.3 Rotační plochy druhého stupně (kvadriky) v $\mathbb{E}_3$	143
10.3.1 Kulová plocha	144
10.3.2 Rotační elipsoid	144
10.3.3 Rotační paraboloid	144
10.3.4 Rotační hyperboloid jednodílný	145
10.3.5 Rotační hyperboloid dvoudílný	145
10.4 Obecná rovnice kvadriky	145
10.5 Cvičení	152
11 Použité a doporučené informační zdroje	155